

PREGUNTES BÀSIQUES SOBRE ELS DÉUS GRECS

Qui són els déus grecs?

No s'ha de confondre el concepte grec de la divinitat amb el concepte cristià. El déu cristià és creador del cel i terra i de conducta moral (premia els bons i castiga els dolents); en canvi els déus de la mitologia grega són amorals o premorals i no han creat l'Univers –que en la religió grega existeix des de sempre. Per a un grec els déus simbolitzen les forces poderoses de la naturalesa convertides en sagrades i que es manifesten en forma humana (antropomorfisme). Com els homes, poden tenir tota mena de defectes i de virtuts i poden ser simpàtics, aventurers, assenyats o venjatius.

Hi ha tres diferències bàsiques entre una divinitat grega i un humà: els déus són immortals, tenen poders especials (que els permeten metamorfosejar-se) i poden viatjar ràpidament sense cap ajuda. Els humans, en canvi, són mortals i sotmesos a la malaltia, no tenen poders sinó que viuen sotmesos a la necessitat (són 'menjadors de pa') i estan vinculats a la terra (de manera que un llarg viatge era quasi impensable).

On viuen els déus grecs?

Habitualment viuen a la muntanya més alta de Grècia, situada a la regió de Tessàlia i que s'anomena l'Olimp. Però de fet poden viatjar per tota la Mediterrània i el mar Negre segons quina sigui l'aventura en què estan implicats. El cim de l'Olimp està gairebé sempre nevat o tapat per la boira i per aquesta raó els antics grecs el consideraven inaccessible. No s'ha de confondre l'Olimp amb Olímpia, la seu dels Jocs, que està al sud de Grècia.

Què fan els déus?

És més senzill explicar el que no fan: no treballen (excepte quan es posen a prova) i no estan sotmesos a la llei. Cada déu és responsable, amo i senyor d'una parcel·la de la vida o del món. Posidó governa el mar, Afrodita és la deessa de l'amor, etc.

De què s'alimenten els déus grecs?

Els déus grecs mengen 'ambrosia' i veuen 'nèctar'. Són uns aliments que només ells poden prendre i que els garanteixen la immortalitat. Quan els ingereixen la seva sang es transforma en un líquid verd-grogenc que es diu 'icor' i que cicatritza instantàniament qualsevol ferida. En grec, la paraula 'ambrosia' significa 'immortal' i 'nèctar' vol dir 'que venç la mort'. També els agrada l'olor de les ofrenes que reben als seus santuaris.

Com és un càstig diví?

Els déus poden posar-se absolutament rabiosos i colèrics quan es produeix una 'hubris' o desmesura humana que atenta al seu poder. El càstig dels déus s'anomena 'nèmesis', pot ser brutal i durar eternament, com en el cas de Prometeu (lligat al Tàrtar on eternament una àguila se li menjava el fetge) o de Sísif (condemnat a arrossegar muntanya amunt una pedra pesada que rodolava muntanya avall quan ell arribava al cim).

Com sabem qui és cada déu?

Bàsicament per la manera com van vestits o per un objecte, o atribut, que els simbolitza: el trident de Poisdó, déu del mar, l'arc d'Àrtemis, deessa de la caça, el llamp de Zeus, etc. Altrament resultaria quasi impossible reconèixer-los.